

בס"ד

שאלות חזרה

על מסכת נזיר פרקים ז-ח-ט

1. האם כה"ג ונזיר יכולים להטמא לקרוביהם ולמת מצוה?

לקרוביהם אינם יכולים, אבל למת מצוה יכולים.

2. מי עדיף שיטמא למת מצוה, כה"ג או נזיר?

דעת רבי אליעזר שהכה"ג יטמא, אבל דעת חכמים שעדיף שהנזיר יטמא ולא הכה"ג.

3. מהו הטעם לדין זה?

טעמו של רבי אליעזר: שקדושת הנזיר גדולה מקדושת הכה"ג, כיון שהוא מביא קרבן על טומאתו, אבל הכה"ג שנטמא אינו זקוק לקרבן.

וטעמם של חכמים: שקדושת הכה"ג גדולה מקדושת הנזיר, שהוא נזיר עולם, אבל הנזיר אינו קדוש לעולם.

4. מה הביאור בדין שקדושת הכה"ג הינה קדושת עולם?

ד' ביאורים ישנם:

א. שקדוש הוא לזמן עולמי.

ב. שקדוש הוא מרחם.

ג. שקדושתו עוברת בירושה לבניו.

ד. שקדושתו אינה ניתנת להפרה ולביטול.

5. אילו שיעורים בטומאות מת מטמאין את הנזיר להצריכו תגלחת וקרבנות?

בשר המת: כזית.

מוהל היוצא מן המת (נצל): כזית.

עפר רקבונו : כף מלאה (מלא תרוד).

אברי המת: אם יש עליהם בשר כראוי, אפילו פחות מכזית.

שדרה ועצם הגולגולת: אפילו ללא בשר.

דם המת: חצי לוג.

עצמות המת: חצי קב.

6. האם טומאות אלו מטמאות במגע במשא ובאוהל?

כ. חוץ מעצם בשיעור שעורה שמטמא רק במגע ובמשא, אך לא באוהל.

7. מה הדין לענין סתירת נזירותו והתחלת מנין חדש בטומאות אלו?

סותר את נזירותו ומתחיל למנות מיד אחר גמר טהרתו.

8. איך היא טהרת הנזיר בטומאות אלו?

מגלח את שערותיו מיד, ומזים עליו מאפר פרה אדומה ביום השלישי וביום השביעי, טובל ומעריב שמשו.

9. על אלו טומאות חייבין משום ביאת מקדש ועל אלו אין חייבין?

על הטומאות שנמנו לעיל ודאי חייבין על טומאת מקדש, אולם על טומאת מת בשיעורים מועטים, (כגון: רביעית דם, ורבע קב עצמות), או טומאת ארץ העמים וכו', (שדינם שאין הנזיר מגלח עליהם), ישנה מחלוקת אם חייבין עליהם משום טומאת מקדש.

10. מה הקל _____

וחומר של רבי עקיבא? וכיצד רבי אליעזר דוחה?

שאם עצם כשעורה (הקל) שאינו מטמא אדם באוהל, בכל זאת הנזיר מגלח על מגעו ומשאו - רביעית דם (החמורה) שמטמאת אדם באוהל, קל וחומר שהנזיר יגלח על מגעה ומשאה.

אולם רבי אליעזר (ורבי יהושע) דחה את הקל וחומר: שאי אפשר ללמוד קל וחומר מעצם כשעורה שהוא הלכה למשה מסיני.

11. מה דין _____

ספק טומאה?

רשות היחיד - טמא, וברשות הרבים - טהור.

12. האם _____

ניתן להקריב קרבנות לחצאין?

מחלוקת הוא במשנה.

13. האם _____

לגויים נשים ועבדים יש נזירות?

לגויים אין, (שנאמר "דבר אל בני ישראל" למעט גויים). אך לנשים ולעבדים כנעניים יש.

14. איזו _____

נזירות חמורה יותר, נזירות אשה או נזירות עבד?

לכל אחד יש חומרא אחרת.

לנשים יש חומרא: שאין הבעל יכול לכפות את אשתו לשתות יין בנזירותה, משא"כ עבד.

לעבד יש חומרא: שאין רבו יכול להפר את נזירותו ונדריו, משא"כ אשה.

15. עבד נזיר _____

שנכפה עליו לשתות יין וברח, האם מותר לשתות?

לרבי מאיר - אסור לשתות יין, ולרבי יוסי - מותר.

16. מה טעם _____

דין זה?

טעמו של רבי מאיר שלא ישתה כדי שיצטער וישוב לרבו, ואז ישתה בהיתר.

וטעמו של רבי יוסי שישתה, שבכל מקום שנמצא - ברשות רבו הוא.

17. מה דין _____

טומאת התהום?

נזיר שגילח ונודע לו שנטמא בימי נזירותו: אם זו טומאה ידועה, סותר וחוזר ומונה

נזירות חדשה. אולם אם היא טומאת התהום (שאינה ידועה לאיש אחר מלבדו) אינו סותר. אולם אם נודע לו טומאתו קודם תגלחתו, אפילו שכבר הקריב את קרבנות טהרתו, סותר וחוזר ומונה נזירות חדשה, אפילו בטומאת התהום.

18. _____ החופר

ומוצא מתים ממתני ישראל, האם מותר לפנותם?

מת אחד או שניים: מותר להעבירם (יחד עם העפר שתחתיהם) לקבורה במקום אחר. אולם ג' מתים: אם יש ביניהם מארבע עד שמונה אמות הרי זו שכונת קברות ואסור לפנותם.

19. _____ המכה

את חבריו ואמדוהו שימות, התרפא ולאחר מכן חזר לחוליו ומת, מה דין המכה?

מחלוקת הרמב"ם ורש"י אם יש בזה מחלוקת בין ת"ק לרבי נחמיה (האם יש רגליים לדבר שמת מחמת המכה ויתחייב, או כיון שהתרפא יש רגליים לדבר שמת לא מחמת המכה ויפטר).

20. _____ האם

שמואל הנביא היה נזיר?

מחלוקת רבי יוסי ורבי נהוראי, האם "ומורה לא יעלה על ראשו" שכתוב בשמואל היינו כמו ה"מורה" שנאמר בשמשון, או שהכוונה שלא תהיה מרות ואימת אדם עליו.

בהצלחה!